

Podstawy Programowania

Wykład II

Algorytm, podstawowe notacje, typy danych, wyrażenia i instrukcje

Robert Muszyński

Katedra Cybernetyki i Robotyki, PWr

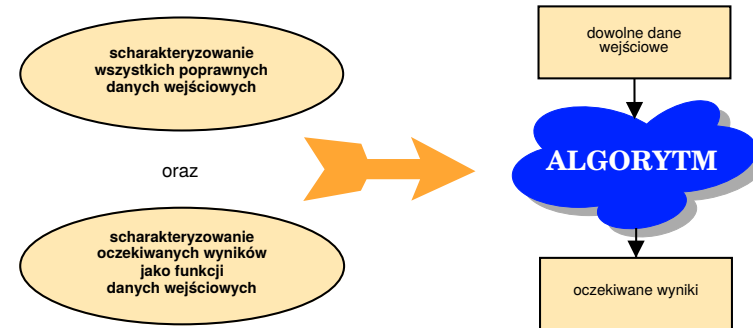
Zagadnienia: pojęcie algorytmu, przejście od algorytmu do programu, zapis składni programu, typy danych, stałe, zmienne, operatory, wyrażenia, drzewa wyliczania wartości wyrażień, instrukcje, instrukcja złożona, instrukcja warunkowa i pętli

Copyright © 2007–2021 Robert Muszyński

Niniejszy dokument zawiera materiały do wykładu na temat podstaw programowania w językach wysokiego poziomu. Jest on udostępniony pod warunkiem wykorzystania wyłącznie do własnych, prywatnych potrzeb i może być kopiowany wyłącznie w całości, razem ze stroną tytułową.

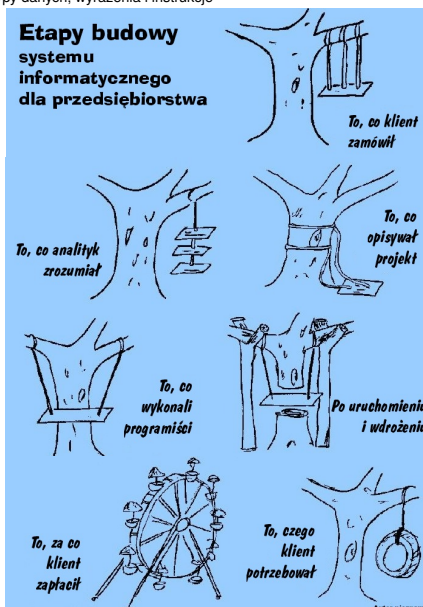
– Skład Foil \LaTeX –

Algorytm

– Skład Foil \LaTeX –

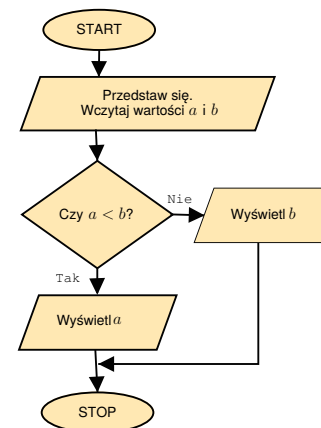
© R. Muszyński, 4 lutego 2021

– Skład Foil \LaTeX –

© R. Muszyński, 4 lutego 2021

Przykładowy algorytm i jego realizacja


```
#include <stdio.h>

int main() {
    int a, b;
    printf("Program wskazuje mniejsza z ");
    printf("podanych dwóch liczb całkowitych\n");
    printf("Podaj wartość pierwszej liczby: ");
    scanf("%d", &a);
    printf("Podaj wartość drugiej liczby: ");
    scanf("%d", &b);
    if (a < b)
        printf("Mniejsza wartoscia jest %d\n",a);
    else
        printf("Mniejsza wartoscia jest %d\n",b);
}
```

– Skład Foil \LaTeX –

© R. Muszyński, 4 lutego 2021

Składnia programu

• Notacja MBNF

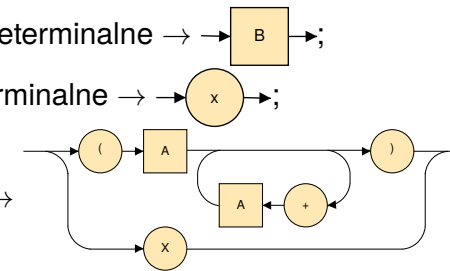
LHS = RHS

- ★ Symbole nieterminalne: zdania, grupy podmiotu;
- ★ symbole terminalne: „bezbarwne”, „zielone”, „pomysł”, „śpią”, „wściekle”;
- ★ operatory: konkatenacja, alternatywa — |, opcja — [], powtórzenie — {}, grupowanie — () .

Składnia programu

• Diagramy składni

- ★ Symbole nieterminalne → → B →;
- ★ symbole terminalne → → x →;
- ★ operatory →

Przykładowe konstrukcje

• Notacja MBNF

```

liczba-calkowita = [ znak-liczby ]
                  liczba-calkowita-bez-znaku .
znak-liczby = "+" | "-" .
liczba-calkowita-bez-znaku = ciag-cyfr .
ciag-cyfr = cyfra { cyfra } .
cyfra = "0" | "1" | "2" | "3" | "4" | "5" | "6"
        | "7" | "8" | "9" .
    
```

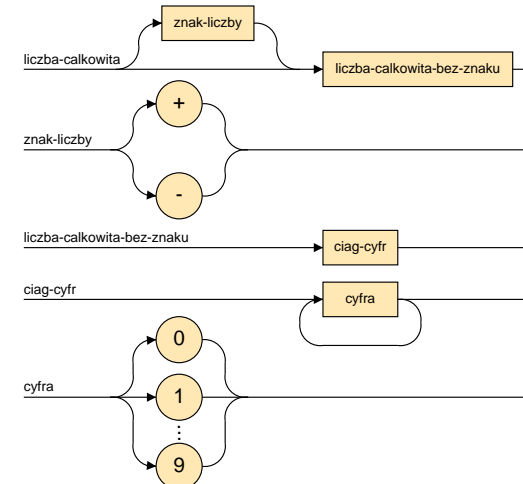
Porównaj

```

ciag-cyfr = { cyfra } .
    
```

Przykładowe konstrukcje

• Diagram składni

Notacja MBNF — dalsze przykłady

```
data = dzien "." miesiac "." rok |
      dzien "-" miesiac "-" rok .
dzien = cyfra | cyfra cyfra .
miesiac = [ "1" ] cyfra .
rok = cyfra cyfra | cyfra cyfra cyfra cyfra .
cyfra = "0" | "1" | "2" | "3" | "4" | "5" | "6" |
      "7" | "8" | "9" .
```

Które z poniższych ciągów znaków spełniają definicję data? Jeśli nie spełniają to dlaczego?

12-12-12	00-00-00
3.10.67	47-19-99
0-0-00	12-2-997

Notacja MBNF — dalsze przykłady

```
ciag = "A" [ ciag ] "A" | "B" [ ciag ] "B" | "A" | "B" .
```

Które z poniższych ciągów znaków spełniają definicję? Jeśli nie spełniają to dlaczego?

ABBA
BABA
ABABA
AAABAAA
ABABA
AAABBAABBABBABAABBAAA

Notacja MBNF — dalsze przykłady

```
liczba = [ znak-liczby ] liczba-bez-znaku .
znak-liczby = "+" | "-" .
liczba-bez-znaku = cyfra { cyfra } .
cyfra = "0" | "1" | "2" | "3" | "4" | "5" .
```

Czy w sensie powyższych reguł poprawna jest liczba?

13 +13 +7 -666

Notacja MBNF — dalsze przykłady

```
jedzonko = ( ( bc ) | rmw | bcrmw )
           ( p | h [ k ] ) [ d ] .
b = "bigos". c = "chleb". r = "rogalik". m = "maslo".
w = "wedlina". p = "piwo". h = "herbata".
k = "cukier". d = "deser".
```

Które z poniższych ciągów znaków spełniają definicję? Jeśli nie spełniają to dlaczego?

p
pd
brmpd
rmwpc
bcrmw
bcp

Notacja MBNF — dalsze przykłady

```
piwo = "Piaś" | "EB" | "Lech" | "Zywiec" | "Okocim" .
menu = piwo { piwo } .
```

Zamówienie: Dwa piwa prosze

```
zamowienie = piwo piwo .
```

Zamówienie: Obojętne co i czy w ogóle, ale jeśli cokolwiek to jedno

```
zamowienie = [ piwo ] .
```

Zamówienie: Dwa Żywce lub EB i Lecha prosze

```
zamowienie = [ "Zywiec" "Zywiec" ] | ( "EB" "Lech" ) .
```

Notacja MBNF — dalsze przykłady

Czy poniższe konstrukcje definiują liczby całkowite?

```
liczba-calkowita = [ znak-liczby ]
                    liczba-calkowita-bez-znaku .
znak-liczby = "+" | "-" .
liczba-calkowita-bez-znaku = ciag-cyfr .
ciag-cyfr = cyfra { cyfra } .
cyfra = "0" | "1" | "2" | "3" | "4" | "5" | "6"
        | "7" | "8" | "9" .
konstrukcja = cyfra .
konstrukcja = "+" cyfra cyfra cyfra .
konstrukcja = [ "-" | "+" ] cyfra { cyfra } .
konstrukcja = [ "-" | "+" ] { cyfra } .
konstrukcja = [ ( "+" | "-" ) [ cyfra [ cyfra ] ] ] .
```

Notacja MBNF — równoważność reguł

Czy poniższe pary reguł są sobie równoważne?

(1) cyfra = "0" | "1" | "2" | "3" | "4" | "5" | "6" .

(2) cyfra = mala-cyfra | duza-cyfra .
 mala-cyfra = "0" | "1" | "2" | "3" | "4" .
 duza-cyfra = "3" | "4" | "5" | "6" .

(1) czas = godzina [":" minuta] [":" sekunda] .

(2) czas = godzina [":" minuta [":" sekunda]] .

(1) ciag-cyfr = { cyfra } .

(2) ciag-cyfr = "" | cyfra ciag-cyfr .

Notacja MBNF — równoważność reguł

Czy poniższe pary reguł są sobie równoważne?

(1) liczba = cyfra cyfra { cyfra cyfra } .

(2) liczba = cyfra cyfra .
 liczba = liczba liczba .

(1) nr-telefonu = cyf cyf "-" cyf cyf "-" cyf cyf .

(2) nr-telefonu = cyf cyf cyf "-" cyf cyf cyf .

(1) w1 = cyfra { cyfra } .

(2) w2 = { cyfra } cyfra .

O standaryzacji (by xkcd)

Kategorie składniowe C – komentarze

komentarz = `"/"` ciąg-znaków `"*/"` .

ciąg-znaków = { znak } .

znak = dowolny znak .

Przykłady:

```
lower = 0 /* dolna granica temperatur */
```

```
/* wypisanie zestawienia temperatur w roznych skalach dla wartosci
znajdujacych sie w zakresie 0..300; wersja zmiennopozycyjna */
```

```
/* to jest komentarz */ ale to nie jest juz komentarz */
```

```
/* to jest komentarz /* i to tez */ ale to niestety nie */
```

```
int/*/ integer * /*/*var; /* a tu gdzie jest komentarz :) */
```

Kategorie składniowe C – identyfikatory

identyfikator = (litera | podkreślenie)
 { litera | podkreślenie | cyfra } .

litera = małe i duże litery alfabetu łacińskiego

podkreślenie = `"_"` .

cyfra = cyfry dziesiętne

Identyfikator nie może pokrywać się ze słowami kluczowymi.

Które z napisów są poprawnymi identyfikatorami?

moja_dana Moja_Dana MOJA_DANA moja_dana2

moja moja_ moja__dana moja-dana

moja dana moja^dana tmp21d3233 12tmp

A przy poniższej definicji?

identyfikator = (litera | podkreślenie)
 { [podkreślenie] (litera | cyfra) } .

Kategorie składniowe C – słowa kluczowe

słowo-kluczowe = "auto" | "break" | "case" | "char" | "const"
 | "continue" | "default" | "do" | "double"
 | "else" | "enum" | "extern" | "float" | "for"
 | "goto" | "if" | "int" | "long" | "register"
 | "return" | "short" | "signed" | "sizeof"
 | "static" | "struct" | "switch" | "typedef"
 | "union" | "unsigned" | "void" | "volatile"
 | "while" .

Kategorie składniowe C – literały

```
literal = literal_arytmetyczny | literal_znakowy
        | literal_tekstowy .
```

```
literal_arytmetyczny = literal_stalopozycyjny
                    | literal_zmiennopozycyjny .
```

```
literal_stalopozycyjny =
    [ znak-liczby ] ( ciag-cyfr | ciag-cyfr-szesnastkowych )
    [ "1" | "L" | "u" | "U" | "ul" | "UL" ] .
```

```
znak-liczby = "+" | "-" .
```

```
ciag-cyfr = cyfra { cyfra } .
```

```
ciag-cyfr-szesnastkowych = ( "0x" | "0X" ) cyfra-szesnastkowa
                          { cyfra-szesnastkowa } .
```

```
cyfra = "0" | "1" | "2" | "3" | "4" | "5" | "6"
      | "7" | "8" | "9" .
```

```
cyfra-szesnastkowa = cyfra | "a" | "b" | "c" | "d" | "e" | "f"
                   | "A" | "B" | "C" | "D" | "E" | "F" .
```

Kategorie składniowe C – literały cd.

```
literal-zmiennopozycyjny =
    [ znak-liczby ] liczba-rzeczywista-bez-znaku .
```

```
liczba-rzeczywista-bez-znaku =
    ( ciag-cyfr "." [ ciag-cyfr ] [ ("e"|"E") mnoznik-skalujacy ]
    | "." ciag-cyfr [ ("e"|"E") mnoznik-skalujacy ]
    | ciag-cyfr ("e"|"E") mnoznik-skalujacy ) [ "f" | "F" | "l" | "L" ] .
mnoznik-skalujacy = [ znak-liczby ] ciag-cyfr .
```

```
literal_znakowy = "'" ( znak-bez-\ | sekwencja-specjalna ) "'" .
```

```
znak-bez-\ = dowolny znak za wyjątkiem znaku „\” .
```

```
sekwencja-specjalna = "\\\" | "\'\" | "\\\" | "\\?\" | "\\a\" | "\\b\"
                    | "\\f\" | "\\n\" | "\\r\" | "\\t\" | "\\v\"
                    | "\\\" (( cyfra-osemkowa [ cyfra-osemkowa ] [ cyfra-osemkowa ] )
                    | ciag-cyfr-szesnastkowych ) .
```

```
cyfra-osemkowa = "0" | "1" | "2" | "3" | "4" | "5" | "6" | "7" .
```

Literał znakowy jest liczbą całkowitą.

Kategorie składniowe C – literały cd.

literal-tekstowy – analogiczny do kategorii literal-znakowy, tyle że złożony z zera lub więcej znaków i ograniczony znakami cudzysłowu (") w miejsce apostrofów (').

Przykłady:

```
"Jestem napisem"
```

```
"" /* napis pusty */
```

```
"a" /* napis zawierający jeden znak */
```

```
'a' /* literal znakowy */
```

```
"Oto jestem" " swiecie" jest równoznaczne z "Oto jestem swiecie"
```

Reprezentacja:

Literał tekstowy jest tablicą, której elementami są znaki, zawierającą na końcu dodatkowy element \0.

Typy i rozmiary danych

- Podstawowe typy danych (arytmetyczne)
 - * typy całkowite
 - * char — typ znakowy (jeden bajt)
 - * int — typ stałopozycyjny (co najmniej 16 bitów)
 - * typy zmiennopozycyjne
 - * float — pojedynczej precyzji
 - * double — podwójnej precyzji
- Kwalifikatory typów podstawowych
 - * short, long — odnoszą się do obiektów stałopozycyjnych
 - * signed, unsigned — odnoszą się do obiektów całkowitych
 - * long — odnosi się do obiektów double
- Podstawowe typy pochodne
 - * tablice obiektów
 - * funkcje, których rezultatami są obiekty
 - * wskazania na obiekty
 - * struktury i unie obiektów

Typy i rozmiary danych cd.

- Relacje między wielkościami typów całkowitych
 - ★ `short` i `int` są co najmniej 16-bitowe
 - ★ `long` jest co najmniej 32-bitowy
 - ★ `short` nie może być dłuższy niż `int`
 - ★ `int` nie może być dłuższy niż `long`
 - ★ Kwalifikatory `signed`, `unsigned` nie zmieniają rozmiaru typu a jedynie zakres wartości
- Stałe określające dla danego komputera i kompilatora odpowiednie rozmiary zdefiniowane są w standardowych plikach nagłówkowych `limits.h` i `float.h`, przykładowo:


```

★ #define SHRT_MIN      (-32768) /* min value of a "short int" */
  #define SHRT_MAX      32767   /* max value of a "short int" */
  #define LONG_MAX      9223372036854775807L
★ #define DBL_MIN      2.2250738585072013830903E-308
  #define DBL_MAX      1.7976931348623157081452E+308
```

Zmienne

Zmienne posiadają:

- nazwę, która musi być poprawnym identyfikatorem i różnić się od słów kluczowych języka C,
- typ, który określa, jakie informacje będą przechowywane w zmiennej; nazwa i typ zmiennej są wymienione w jej deklaracji,
- aktualną wartość,
- alokację, która jest miejscem w pamięci, gdzie ma być przechowywana wartość zmiennej,
- zakres, który jest miejscem w programie, gdzie można odwoływać się do zmiennej,
- czas trwania, to jest czas, w jakim mogą wystąpić odwołania do zmiennej.

-
- a), b) — określone treścią programu,
 c), d) — ustalone chwilowo w trakcie wykonywania programu,
 e), f) — określone w C kwalifikatorami.

Klasy zmiennych

W języku C zdefiniowane są 4 klasy zmiennych:

- *zmienne automatyczne* — tworzone podczas wykonywania prologu bloku, w którym zostały zadeklarowane i usuwane podczas wykonywania jego epilogu,
- *zmienne statyczne* — tworzone podczas wykonywania prologu programu i usuwane podczas wykonywania jego epilogu,
- *zmienne rejestrowe* — jak automatyczne, tyle że umieszczane w szybkich rejestrach procesora,
- *zmienne zewnętrzne* — jak statyczne, tyle że deklarowane wielokrotnie w różnych blokach i sekcjach programu.

Deklaracja zmiennych

```

deklaracja =
  specyfikator-deklaracji [ inicjowana-lista-deklaratorow ] ";" .

specyfikator-deklaracji =
  specyfikator-klasy-pamieci [ specyfikator-deklaracji ]
  | specyfikator-typu [ specyfikator-deklaracji ]
  | kwalifikator-typu [ specyfikator-deklaracji ] .

specyfikator-klasy-pamieci = "auto" | "static" | "register"
  | "extern" | "typedef" .

specyfikator-typu = "void" | "char" | "short" | "int" | "long"
  | "float" | "double" | "signed" | "unsigned" | ...

inicjowana-lista-deklaratorow =
  inicjowany-deklarator { "," inicjowany deklarator } .

inicjowany-deklarator = identyfikator { "=" wyrażenie-przypisania }
  | ...
```

Deklaracja zmiennych – przykłady

```
int delta;
int a, b, c;
int wyr = 3;
int zm1 = 1, zm2 = 2, zm3 = 3;
unsigned int bez_znaku;
char znak1 = 'J';
char znak2 = 74;
char esc = '\\';
int limit = MAX + 1; /* przy #define MAX 10 */
```

Porównaj

```
int x = 1, y = 2;
int x = y = 1;
```

Stałe

Wszystkie elementy, których wartość może zostać wyliczona na etapie kompilacji programu są stałymi. W programie mogą one występować jako

- stałe jawne

```
200
'a'
"a"
"albo tez wiecej literek aaaaa"
```

- stałe symboliczne

```
#define LOW 0 /* dolna granica temperatur */
#define UP 300 /* gorna granica temperatur */
#define STEP 20 /* rozmiar kroku */
#define NAME "Ala" /* szanownej malzonki */
#define BELL '\x7' /* ASCII: znak alarmu */
/* NAZWY SYMBOLICZNE ZWYCZAJOWO ZAPISUJEMY */
/* WIELKIMI LITERAMI ALFABETU */
```

Wyrażenia

- stałe, zmienne, wywołania funkcji, wyrażenia operatorowe
- 3.14, PI, delta, sqrt(delta), 3+4, (-b-sqrt(delta))/(2*a)

Reguły wyliczania wyrażeń

- stałe jawne:** ich wartość jest im równa,
- stałe symboliczne i zmienne:** ich wartość jest im przypisana, przy czym dla zmiennych może ulegać zmianie w trakcie pracy programu,
- wywołania funkcji i wyrażenia operatorowe:** wpierw wyliczane są wartości argumentów (które same są wyrażeniami), a następnie operator lub funkcja wylicza swoją wartość.

- Skąd wiemy jak je konstruować?
- Jak rozstrzygać które z nich są poprawne?
- A które mają sens?

Operatory

- Operatory podstawowe

```
* przypisania — =
* porównania — ==
```

- * operatory arytmetyczne

```
* dodawania — +
* odejmowania — -
* mnożenia — *
* dzielenia — /, %
```

- * operatory logiczne

```
* alternatywy — ||
* koniunkcji — &&
* negacji — !
```

- * pozostałe operatory przypisania — +=, -=, *=, /=, %=

- * pozostałe operatory relacyjne — <, <=, !=, >=, >

Operatory — priorytety

Operatory	Łączność
() [] -> .	lewostronna
! ~ ++ -- + - * & (typ) sizeof	prawostronna
* / %	lewostronna
+ -	lewostronna
<< >>	lewostronna
< <= > >=	lewostronna
== !=	lewostronna
&	lewostronna
^	lewostronna
	lewostronna
&&	lewostronna
	lewostronna
?:	prawostronna
= += -= *= /= %= ^= = <<= >>=	prawostronna
,	lewostronna

Jednoargumentowe operatory +, -, * oraz & mają priorytet wyższy niż ich odpowiedniki dwuargumentowe. Nie określa się kolejności wyliczania wartości argumentów operatora.

Operatory — kolejność wyliczania argumentów

- Priorytety i kierunek wiązania operatorów są w pełni określone.
- Ale kolejność wyliczania operandów operatora jest dowolna!

wyn = fun1() + fun2(); /* która najpierw? fun1 czy fun2? */

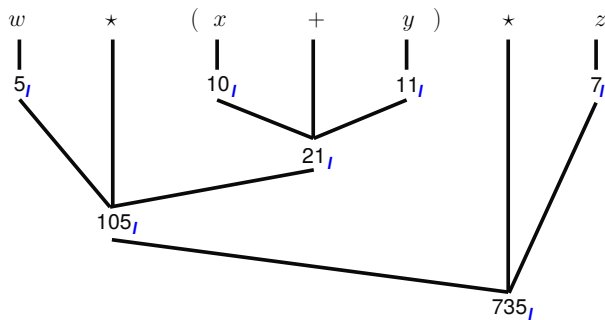
- Poza kilkoma wyjątkami :)

wyn = fun1() || fun2(); /* to samo z && ale już nie z | i & */

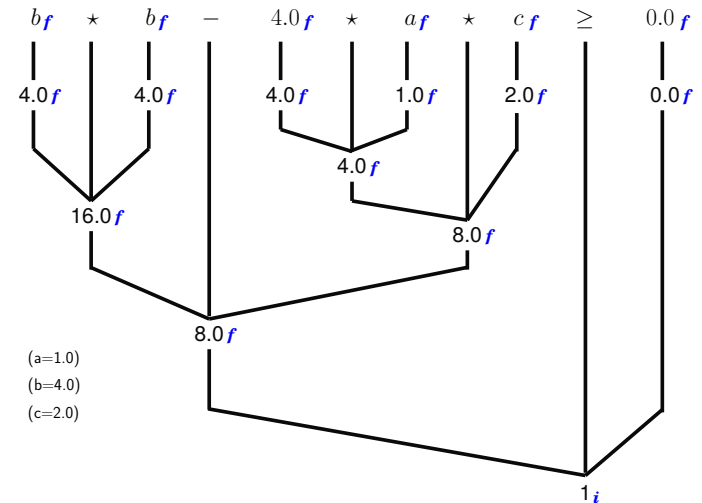
„Operator || gwarantuje obliczanie wartości operandów od lewej do prawej: najpierw obliczana jest wartość pierwszego operandu, łącznie z operacjami zmieniającymi wartości obiektów; jeżeli jego wartość jest różna od 0, wartość całego wyrażenia to 1. Tylko w innych przypadkach obliczana jest wartość operandu po prawej stronie i jeżeli jest różna od 0, całe wyrażenie ma wartość 1. W pozostałych przypadkach wyrażenie ma wartość 0.”

(dokumentacja wszystkich standardów języka C)

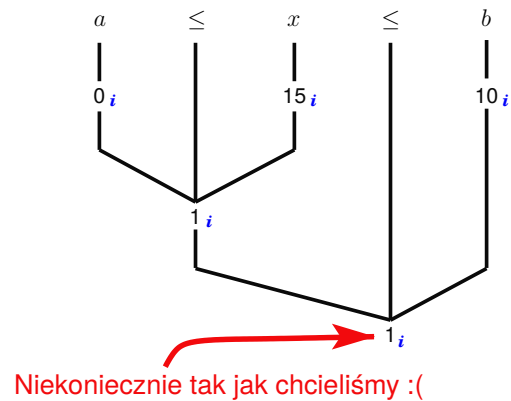
Drzewa wyliczenia wartości wyrażen

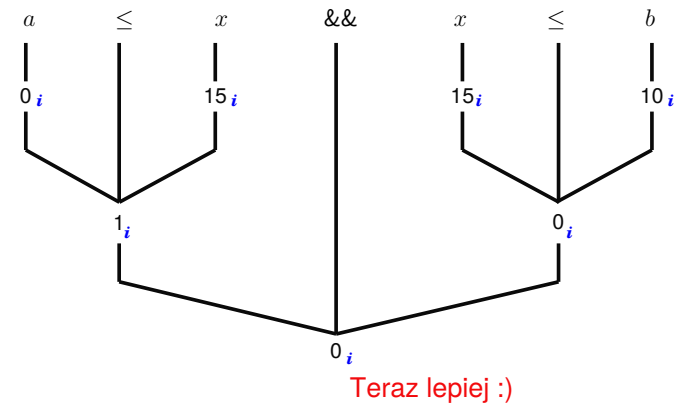
Drzewa wyliczenia wartości wyrażen

Drzewa wyliczania wartości wyrażień

Drzewa wyliczania wartości wyrażień

Instrukcje

Instrukcja — konstrukcja języka opisująca akcje, które mają być wykonane podczas procesu obliczeniowego. W języku C wyrażenie staje się instrukcją jeśli jest zakończone średnikiem.

Przykłady instrukcji

```
x = 0;
i++;
printf("Oto jest instrukcja");
if (wynik == 3)
    printf("Wynik poprawny\n");
else
{
    wynik = 7;
    printf("Wynik niepoprawny\n");
}
```

Instrukcja złożona

instrukcja-zlozona = "{ { deklaracja } { instrukcja } }" .

Instrukcja złożona, czyli *blok*, tworzy ujęty w nawiasy klamrowe ciąg deklaracji i instrukcji równoważny składniowo pojedynczej instrukcji.

```
int main() {
    int a, b;

    printf("Program wskazuje ... Podaj wartosci ...");
    scanf("%d%d", &a, &b);
    if (a < b)
    {
        printf("Mniejsza wartoscia jest %d\n",a);
        printf("Czy nie jest to zadziwiajace\n");
    }
    else
    {
        printf("Mniejsza wartoscia jest %d\n",b);
        printf("Coz poczac:\n");
    }
}
```

Instrukcja warunkowa if-else

```
instrukcja-if = "if (" wyrażenie )" instrukcja
               | "if (" wyrażenie )" instrukcja
               | "else" instrukcja .
```

Porządkowanie liczb

```
if (x > y)
{
    wieksza = x;
    mniejsza = y;
}
else
{
    wieksza = y;
    mniejsza = x;
}
```

Można też tak ;-)

```
if(x>y){wieksza=x;mniejsza=y;}else
{wieksza=y;mniejsza=x;}
```

Czytelność kodu

Poprawnie skonstruowany kod w ANSI C?!

```
int putchar(int c);
int main(t,_,a)
char *a;
{return!0<t?t<3?main(-79,-13,a+main(-87,1-_,
main(-86, 0, a+1 )+a)):1,t<_?main(t+1, _, a ):3,main ( -94, -27+t, a
)&&t == 2 ?_<13 ?main ( 2, _+1, "%s %d %d\n" ):9:16:t<0?t<-72?main(,
t,"@n'+,#'/*{}w+/w#cdnr/+,{}/r/*de}+,*{**+,/w{/+,/w#q#n+,#{l,+,/n{n\
,/+n+,#;#q#n+,/k#;*,/'r : 'd*'3,}{w+K w'K:'+'e#';dq#'l q#'d'K#!\
+k#;q#'r}eKK#}w'r}eKK{nl}'/#;#q#n')({#}w')({nl}'/+#n';d}rw' i;#){n\
l]!/n{n#'; r{#w'r nc{nl}'/#{l,+K {rw' iK;[{nl]'/w#q#\
n'wk nw' iw{k{K{nl]!/w{'l##w# i; :{nl}'/*{q#'ld;r'}{nlwb!/*de}'c \
; ;{nl}'-{}rw}'/+,}##'*)#nc, '#nw}'/ +kd'+e}+;\
#'rdq#w! nr'/ ' ) }+}{rl#'{n' ' )# }'+}##(!!/"
:t<-50?_==*a ?putchar(a[31]):main(-65,_,a+1):main(((*a == '/')+t,_,a\
+1 ):0<t?main ( 2, 2 , "%s" ): *a=='/' ||main(0,main(-61,*a, "!ek;dc \
i@bK'(q)-[w]*%n+r3#l,{: \nuwloca-0;m .vpbks,fxntdCeghiry"),a+1);}
```

<http://www.kcir.pwr.edu.pl/~mucha/PProg/Pomoce/mystery.c>

Instrukcja pętli while

```
instrukcja-while = "while (" wyrażenie )" instrukcja .
```

Sprawdzanie czy liczba N jest pierwsza

```
czy_pierwsza = 1;          /* Lepiej zdefiniowac stala TRUE */
dzielnik = 2;             /* i wtedy przypisac pierwsza = TRUE; */
while (dzielnik < N)
{
    if (N % dzielnik == 0) /* Mozna tez (!(N % dzielnik)) */
        czy_pierwsza = 0; /* A tutaj uzyc FALSE */
    dzielnik = dzielnik + 1; /* Mozna tez dzielnik += 1; */
}                          /* a takze dzielnik++; */
```

Struktury danych + Algorytm = Program

Podsumowanie

• Zagadnienia podstawowe

1. Do czego służy notacja MBNF?
2. Czy notacja MBNF może zostać wykorzystana do zapisania programu telewizyjnego?
3. Czy napis `0-0` spełnia podaną na wykładzie definicję liczby rzeczywistej bez znaku?
4. Wymień podstawowe typy danych w języku C.
5. Czy `123abc_` jest poprawnym identyfikatorem w języku C?
6. Opisz sposób deklaracji stałych symbolicznych w języku C.
7. Opisz sposób deklaracji zmiennych w języku C.
8. Czy `int _2razy` jest prawidłową nazwą zmiennej?
9. Czy `int 123` jest prawidłową nazwą zmiennej?
10. Czy `int .moja` jest prawidłową nazwą zmiennej?
11. Wymień rodzaje operatorów języka C i podaj ich przykłady.
12. Czy poprawne jest wyrażenie $(74 + 68) * 5 - 7 > 5 * 3$? Jeśli tak, jaka jest jego wartość?
13. W jakiej kolejności wykonane zostaną działania w poniższym wyrażeniu?
 $k += ++i + --j \% 3 == 1 \ \&\& \ 2 \ || \ 0$
14. Czy wyrażenie $x = ((x++) * (--x))$ jest poprawne składniowo? Jaka będzie miała wartość dla $x=5$?

15. Jaka funkcja w języku C służy do wprowadzenia danych do programu?
16. Jak wygląda składnia instrukcji warunkowej `if`?
17. Jak wygląda składnia instrukcji pętli `while`?
18. Czy można wstawić komentarz w instrukcji warunkowej pomiędzy słowem `if` a wyrażeniem?

• Zagadnienia rozszerzające

1. Zapisz w notacji MBNF definicję adresu pocztowego (Zwrot grzecznościowy; Imię Nazwisko; Ulica nr domu/nr mieszkania (opcjonalny); kod pocztowy Miasto; Kraj).
2. Znajdź w dokumentacji standardu języka C ISO/IEC 9899 definicję literału stałopozycyjnego (integer constant) i porównaj ją z tą przedstawioną na wykładzie.
3. Jakie są standardy nadawania nazw zmiennym?
4. Jakie są wielkości podstawowych typów zmiennych (w bajtach) na posiadanym komputerze domowym, a jakie na diablo?
5. W jaki sposób (binarnie) reprezentowane są liczby całkowite ze znakiem i bez znaku (signed i unsigned)? A jak liczby zmiennoprzecinkowe (float)?
6. Sprawdź, zmienne z których klas zmiennych przedstawionych na wykładzie są inicjowane automatycznie przy ich tworzeniu. Jakimi wartościami inicjowane są zmienne typu `int` a jakimi `char`?
7. W jaki sposób można wywnioskować priorytety operatorów ze składni języka C?
8. Jak będzie wyglądało drzewo wyliczania wartości wyrażenia dla przypadku z punktu 13

z zagadnień podstawowych przy $i=2$, $j=3$, $k=4$? Jakie będą wartości zmiennych i , j i k po wyliczeniu wyrażenia?

• Zadania

1. Zdefiniuj za pomocą diagramu składni literal-zmiennopozycyjny. Spróbuj zdefiniować w ten sposób inne elementy składni języka C.
2. Przy pomocy drzewa wyliczania wartości oblicz wartość wyrażenia $4b^2 / (27ab) + c/a - 3a / (b+c)$ dla $a=4$, $b=9$, $c=3$.
Powtórz zadanie dla wyrażenia z pominiętymi wszystkimi nawiasami. (Wartości końcowe wyrażenia: 1, 436). Jaka największa wartość pojawi się jako wynik pośredni w obu przypadkach?
3. Napisz program, który sprawdzi, czy wczytana liczba całkowita jest większa od zera, a następnie czy jest ona równa 7. Na ile różnych sposobów można skonstruować instrukcje warunkowe w takim programie?
4. Napisz program, który wczyta 3 liczby całkowite, a następnie wyświetli wartość największej z nich.
5. Napisz program, który wczyta 4 liczby całkowite i sprawdzi ile jest wśród nich powtórzeń (dwójek, trójek lub czwórek).
6. Napisz program wczytujący z klawiatury 3 liczby określające długości odcinków i sprawdzający, czy da się z nich zbudować trójkąt.
7. Napisz program wczytujący z klawiatury 4 liczby określające długości odcinków i sprawdzający, czy da się z dowolnych trzech z nich zbudować trójkąt.

8. Napisz program klasyfikujący wzrost osób. Program ma za zadanie pytać o wzrost osoby w cm, a następnie wyświetlać jeden z komunikatów: Niski, Średni, Wysoki według zasady: $Niski < 150cm < Średni < 180cm < Wysoki$.
9. Napisz program wczytujący z klawiatury dwie daty kalendarzowe (zapisywane za pomocą trzech liczb całkowitych: dzień, miesiąc, rok) i sprawdzający czy pierwsza data jest wcześniejsza od drugiej.
10. Liczbami Duffy'ego nazywamy liczby naturalne większe od 1 które nie są liczbami pierwszymi i których suma dzielników właściwych nie jest podzielna przez żaden z dzielników właściwych różnych od 1. Napisz program, który dla danej liczby naturalnej $n > 3$ znajdzie wszystkie liczby Duffy'ego nie większe od n .